

“Təsdiq edilmişdir”

“Bank of Baku” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin
Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin 21/23 sayılı,
23.11.2023-cü il tarixli birgə iclas protokolu

Müşahidə Şurasının sədri

E.H.İsayev_____

**“BANK OF BAKU” ASC-NİN CİNAYƏT YOLU İLƏ ƏLDƏ EDİLMİŞ ƏMLAKIN
LEQALLAŞDIRILMASINA VƏ TERRORÇULUĞUN MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİNƏ QARŞI
MÜBARİZƏ ÜZRƏ
SİYASƏTİ
(13.02.2025-ci il tarixli dəyişikliklərlə)**

1. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. Bu Siyasət “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında”, “Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında” və “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarına, Azərbaycan Respublikası Maliyyə Monitorinqi Xidmətinin “Öhdəlik daşıyan şəxslərin daxili nəzarət proqramının cavab verməli olduğu minimum Tələblər”inə, digər aidiyyəti normativ və normativ xarakterli aktlara, bankdaxili korporativ aktlara, habelə beynəlxalq standartlara uyğun olaraq, Bankın ümumi strategiyası nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır.

1.2. Bu Siyasət “Bank of Baku” ASC-də (bundan sonra “Bank”) cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə əsas prinsipləri, fəaliyyət hədəflərini, daxili qayda, prosedur və nəzarət mexanizmlərinin əsaslarını, onların inkişaf istiqamətlərini, eləcə də işgüzar münasibətlərin yaradılması qadağan edilən fəaliyyət sahələri və növlərini müəyyən edir.

1.3. Bank bu Siyasətə və onun əsasında qəbul edilən daxili qayda və prosedurlara uyğun olaraq, fəaliyyətində aidiyyəti qanunvericiliyin və beynəlxalq standartların tələblərinə əməl edilməsini təmin etməklə, Bankda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasını və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsini istisna edən mühitin formalaşdırılmasını hədəfləyir.

1.4. Bankın ümumi strategiyasına uyğun olaraq, Bankda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı hər hansı fəaliyyətin həyata keçirilməsi yolverilməzdir.

1.5. Bu Siyasət və onun əsasında müəyyən edilən qayda, prosedur və nəzarət mexanizmləri çərçivəsində həyata keçirilən kompleks tədbirlər Bankda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi (ƏL/TM) ilə bağlı risklərin minimallaşdırılması və aradan qaldırılmasına, ƏL/TM zamanı Bankdan bir vasitə kimi istifadənin qarşısının alınmasına, həmçinin Bankın yarana biləcək mümkün nüfuz risklərindən qorunmasına xidmət edir.

1.6. Bu Siyasətdə istifadə olunan əsas ixtisar və anlayışlar aşağıdakılardır:

1.6.1. ƏL/TMM – cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə;

1.6.2. cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlak – Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində təsbit edilmiş cinayətlərin törədilməsi nəticəsində birbaşa və ya dolaylı yolla əldə olunmuş hər hansı pul vəsaitləri, daşınar və ya daşınmaz, maddi və ya qeyri-maddi əmlak nemətləri, o cümlədən virtual aktivlər və əmlaka mülkiyyət hüquqlarını və maraqlarını təsdiq edən hüquqi alətlər və sənədlər;

1.6.3. cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması – cinayət yolu ilə əldə edildiyini bilə-bilə əmlakın əldə edilməsinin həqiqi mənbəyini gizlətmək və ya cinayət törətmiş şəxsin məsuliyyətdən

yayınması üçün ona kömək etmək məqsədilə belə əmlakın konversiyası və ya köçürülməsi, yaxud həmin məqsədlərlə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakdan istifadə etməklə maliyyə əməliyyatlarının və ya digər əqdlərin həyata keçirilməsi, eləcə də cinayət yolu ilə əldə edildiyini bilə-bilə əmlakın həqiqi xarakterinin, mənbəyinin, yerinin, onlara sərəncam verilməsinin, onların yerdəyişməsinin, belə əmlaka olan hüquqların və ya onların kimə məxsus olmasının ört-basdır edilməsi və ya gizlədilməsi;

1.6.4. terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi – əldə olunma mənbəyindən asılı olmayaraq, pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın tamamilə və yaxud qismən, bilavasitə və ya dolayısı ilə, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 214-1-ci maddəsində sadalanan, cinayət məsuliyyəti yaradan əməllərin (terrorçuluq, terrorçuluğa açıq çağırışlar, terrorçuluq məqsədi ilə təlim keçmə və s.) şəxs və ya qrup (dəstə, təşkilat) tərəfindən hazırlanmasının, təşkil olunmasının və ya törədilməsinin, yaxud terrorçunun və ya terrorçu qrupun (dəstənin, təşkilatın) maliyyələşdirilməsi üçün istifadə olunacağını bilərək pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın qəsdən toplanılması və ya verilməsi;

1.6.5. işgüzar münasibətlər – Bankın peşəkar fəaliyyətinin həyata keçirilməsi zamanı öz müştəriləri ilə formalaşdırdığı, tərəflərin qarşılıqlı hüquq və vəzifələrinə əsaslanan, birdəfəlik xarakter daşımayan peşəkar münasibətlər;

1.6.6. nəzarət orqanı – Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı;

1.6.7. MMX – Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinqi Xidməti;

1.6.8. FATF – cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı global maliyyə sistemini qorumaq üçün müvafiq siyasətin formalaşdırılması və yayılmasını təmin edən müstəqil hökumətlərarası qurum;

1.6.9. Volsberq Qrupu (“Wolfsberg Group”) – dünyanın aparıcı banklarının ƏL/TMM üzrə standartlaşdırılmış prinsiplər, çərçivə və yanaşmaların müəyyən edilməsi məqsədi daşıyan birliyi.

1.7. Bu Siyasətdə istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının aidiyyəti normativ və normativ xarakterli aktlarında müəyyən olunan mənaları ifadə edir.

2. BANKIN ƏL/TMM ÜZRƏ DAXİLİ NƏZARƏT PROQRAMI

2.1. Bankda ƏL/TMM üzrə qanunvericiliyin və aidiyyəti normativ xarakterli aktların tələblərinə uyğun olaraq, Bank fəaliyyətinin miqyası və səciyyəvi xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq, aşağıdakı tədbirləri özündə birləşdirən ƏL/TMM üzrə daxili nəzarət proqramı yaradılmışdır:

2.1.1. daxili qayda və prosedurların, nəzarət mexanizmlərinin və onların inkişaf planlarının təsdiq edilməsi;

2.1.2. rəhbərlik səviyyəsində məsul şəxsin və məsul şəxs olmadıqda onu əvəz edən şəxsin müəyyən edilməsi də daxil olmaqla, müstəqil və effektiv komplayens sisteminin təşkil edilməsi;

2.1.3. işəgötürmə prosesində yüksək peşəkarlıq və vətəndaş qüsuruzluğu tələblərinin təmin edilməsi məqsədilə yoxlama prosedurlarının təsdiq edilməsi və işçilərin davamlı qaydada təlimlərə cəlb edilməsi;

2.1.4. mövcud sistemin səmərəliliyini daxili audit standartları əsasında qiymətləndirən müstəqil audit mexanizminin təşkil edilməsi.

2.2. Bankda ƏL/TMM üzrə daxili qayda və prosedurların, həmçinin onlara əlavə və dəyişikliklərin təsdiq edilməsi, nəzarət mexanizmlərinin formalaşdırılması, ƏL/TMM üzrə məsul şəxsin təyin edilməsi Bankda ümumi nəzarət funksiyalarını həyata keçirən idarəetmə orqanı olan Müşahidə Şurası tərəfindən təmin edilir. Bankın icra orqanı olan İdarə Heyəti Bankda ƏL/TMM üzrə qayda və prosedurların düzgün tətbiqini təmin edir, həmçinin aidiyyəti qanunvericilik aktları, normativ xarakterli aktlar və Əsasnaməsi ilə müəyyən edilən, ƏL/TMM-ə aid digər funksiyaları həyata keçirir.

2.3. Bankda ƏL/TMM üzrə məsul şəxsin vəzifəyə təyin edilməsi və vəzifədən azad olunması qaydası, məsul şəxsə dair tələblər (meyarlar), onun səlahiyyətləri və funksiyaları, ƏL/TMM üzrə qanunvericiliyin və aidiyyəti normativ xarakterli aktların tələbləri nəzərə alınmaqla, Bankın ƏL/TMM üzrə daxili qayda və prosedurları və məsul şəxsin vəzifə təlimatı ilə müəyyən edilir.

2.4. Bankın rəhbərliyi və işçiləri, habelə struktur vahidlərinin ƏL/TMM ilə bağlı öhdəlik və vəzifələri onların fəaliyyətini tənzimləyən əsasnamələr, qaydalar və vəzifə təlimatları ilə müəyyən edilir.

2.5. Bu Siyasət Bankın ƏL/TMM üzrə daxili nəzarət proqramının tərkib hissəsi olmaqla, Bankın həmin sahədə daxili qayda və prosedurlarının əsasını təşkil edir. Bu Siyasətdən əlavə, Bankda ƏL/TMM üzrə daxili qayda və prosedurlar ən azı aşağıdakılardan ibarətdir:

2.5.1. müştəri uyğunluğu tədbirlərinə və müştəri profili üzrə risklərin qiymətləndirilməsinə dair daxili qayda və prosedurlar;

2.5.2. müştərilərin benefisiar mülkiyyətçilərinin müəyyənləşdirilməsinə dair metodologiya və prosedurlar;

2.5.3. məlumat və sənədlərin saxlanılmasına və konfidensiallığına dair daxili qayda və prosedurlar;

2.5.4. şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) aşkarlanması (yenilənməsi) meyarları (indikatorları);

2.5.5. şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) aşkarlanması, təhlili, onlar barədə məlumat və sənədlərin MMX-yə təqdim olunması üzrə daxili qayda və prosedurlar;

2.5.6. institusional risk qiymətləndirilməsi metodologiyası və prosedurları;

2.5.7. yeni məhsulların yaradılması və istifadəyə verilməsinə dair daxili qayda və prosedurlar;

2.5.8. daxili auditin Bankın daxili nəzarət proqramını qiymətləndirməsi üzrə standartları.

3. ƏL/TMM ÜZRƏ ƏSAS PRİNSİPLƏR

3.1. Bankda ƏL/TMM üzrə fəaliyyət, beynəlxalq standartlarda və Azərbaycan Respublikasının hüquqi aktlarında müəyyən edilmiş prinsiplər də nəzərə alınaraq, aşağıdakı prinsiplər əsasında həyata keçirilir:

3.1.1. qanunçuluq – ƏL/TMM üzrə hüquqi aktların, habelə FATF, Volsberq Qrupu və Bank Nəzarəti üzrə Bazel Komitəsinin aidiyyəti aktlarının (standartlar, prinsiplər və s.) tələblərinə riayət edilməsi;

3.1.2. risk əsaslı yanaşma – risklərin qiymətləndirilməsi və onların potensial risklilik dərəcəsinə uyğun təsnifləşdirilməsi əsasında effektiv və adekvat mübarizə tədbirlərinin müəyyən edilməsi;

3.1.3. şəffaflıq və aşkarlıq – mötəbər sənədlər və məlumatlar, o cümlədən etibarlı və müstəqil mənbələrdən əldə edilən sənədlər və məlumatlar əsasında tam, hərtərəfli və obyektiv təhlilin aparılması yolu ilə ƏL/TMM risklərinin vaxtında müəyyən olunaraq aradan qaldırılması;

3.1.4. peşəkarlıq və məsuliyyətlik – Bank əməkdaşının ƏL/TMM üzrə aidiyyəti normativ və normativ xarakterli aktların tələblərindən xəbərdar olması, onların pozulmasına görə məsuliyyətini dərk etməsi və buna uyğun davranması;

3.1.5. öz müştərini tanı – müştərilərin və onların həyata keçirdikləri bank əməliyyatlarının lazımı yoxlanılması tədbirlərinin görülməsi;

3.1.6. sıfır tolerantlıq (“Zero tolerance”) – bank məhsulları və xidmətlərindən qeyri-qanuni məqsədlər üçün istifadə etmək istəyən şəxslərlə bank əməliyyatlarının aparılmaması və işgüzar münasibətlərin qurulmaması, sanksiya siyahılarında olan şəxslərlə bank əməliyyatlarının aparılmasına məhdudiyyətlərin tətbiq edilməsi və onlarla münasibətlərdə sıfır tolerantlıq nümayiş etdirilməsi;

3.1.7. hesabatlıq – ƏL/TMM üzrə fəaliyyətin bütün mərhələlərində nəzarət tədbirlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə effektiv hesabatlıq sisteminin qurulması.

3.1.8. davamlı maarifləndirmə – Bankın ƏL/TMM sahəsi ilə əlaqəli əməkdaşlarının bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə davamlı maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi (müvafiq proqramların təşkili və icrası);

3.1.9. müstəqillik və qərəzsizlik – Bankda ƏL/TMM funksiyasının müstəqil və qərəzsiz şəkildə yerinə yetirilməsi.

4. İŞGÜZAR MÜNASİBƏTLƏRİN YARADILMASI QADAĞAN EDİLƏN FƏALİYYƏT SAHƏLƏRİ VƏ NÖVLƏRİ

4.1. Bankda ƏL/TMM çərçivəsində qadağan edilən fəaliyyət sahələri və növlərinə ən azı aşağıdakılar aiddir:

4.1.1. uydurma adlarla və ya anonim hesabların açılması, sənədlərin və əmlakın uydurma adlar istifadə edilməklə və ya anonim olaraq saxlanca qəbul edilməsi (xüsusi otaqlarda və ya seyf qutularında saxlanması), anonim depozit sertifikatlarının buraxılması və anonim bank kitabçalarının təqdim edilməsi;

4.1.2. “Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olmayan işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması;

4.1.3. nüvə, kimyəvi, bakterioloji (bioloji) və toksin silahların, həmçinin onların daşıyıcı vasitələrinin və əlaqəli materiallarının istehsalı, əldə edilməsi, inkişaf etdirilməsi və təkmilləşdirilməsi, idxalı, ixracı, daşınması, ötürülməsi, toplanılması, istifadəsi, eləcə də bu silahlara sahiblik və ya onların daşınmasında vasitəçilik fəaliyyəti, habelə maliyyə xidmətlərinin təmin edilməsini həyata keçirən şəxslərlə işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması;

4.1.4. tənzimlənməyən xeyriyyə təşkilatları ilə işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması;

4.1.5. qanunvericiliklə tənzimlənməyən kazino, mərc oyunları ilə məşğul olan şəxslərlə işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması;

4.1.6. “Shell-Bank”lar ilə işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması;

4.1.7. marixuana, narkotik və digər psixotrop maddələrin istehsalı, satışı və daşınması ilə məşğul olan şəxslərlə işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması;

4.1.8. böyüklər üçün əyləncə (“adult entertainment” / “red light business”) ilə məşğul olan şəxslərlə işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması;

4.1.9. insan alveri, insan qaçaqmalçılığı ilə məşğul olan şəxslərlə işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması;

4.1.10. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü təhdid edən ölkələrin rezidentləri (və ya əsas fəaliyyəti bu ölkədə olan), yaxud bu şəxslərlə işgüzar münasibətdə olan fiziki və hüquqi şəxslər ilə (beynəlxalq təşkilatlar istisna olmaqla) işgüzar münasibətlərin qurulması və əməliyyatların aparılması.

4.2. Qanunvericiliyin, aidiyyəti normativ xarakterli aktların, maliyyə monitorinqi və nəzarət orqanlarının tələbləri, eləcə də əməliyyatların mürəkkəbliyi və risklilik səviyyəsi nəzərə alınaraq, Bankın səlahiyyətli idarəetmə orqanı tərəfindən bu Siyasətin 4.1-ci bəndində göstərilən, işgüzar münasibətlərin yaradılmasının qadağan olunduğu fəaliyyət sahələri və növlərinin dairəsi genişləndirilə bilər.

5. YEKUN MÜDDƏALAR

- 5.1.** Bu Siyasət və ona edilən dəyişikliklər Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edildikdən sonra qüvvəyə minir.
- 5.2.** Bu Siyasətə ən azı ildə bir dəfə yenidən baxılır və tələb olunduqda müvafiq dəyişikliklər edilir.
- 5.3.** ƏL/TMM üzrə hüquqi aktlarda bu sahəyə dair yeni tələblər müəyyən olunduqda və ya mövcud tələblərə dəyişikliklər edildikdə, MMX və ya nəzarət orqanının göstərişi, yaxud Bank rəhbərliyinin tapşırığı olduqda, Siyasətdən irəli gələn daxili qayda və prosedurlara yenidən baxılır və zərurət olduqda müvafiq dəyişikliklər edilir.